

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

4. Vltimum Argumentum principale ponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

mento considerare aliquod superius divisibile in partes subiectivas; vt in exemplo Socratis patet, quia non dantur duo, quæ conveniant in illa ultima ratione Socratis, ideo non potest cum fundamento concipi Socrates vt sic, participabilis à duobus: ergo à fortiori si non possunt dari duo Dij, convenientes realiter in esse Dei, non potest concipi Deus vt sic, divisus cum fundamento in duos Deos; vnde etiam negatio illius divisionis erit fictitia, & sine fundamento.

40 Item; quia adhuc in ente, negatio talis divisionis est fictitia, quia ipsa divisio, quæ est forma, est fictitia, licet cum fundamento; quia eo modo est negatio, seu carentia, quod est ipsum positivum, cuius negatio est, vt iam dixi, cum totum esse negationis sit in ordine ad positivum; quia positivum est mensura negationis: ergo carentia illa ens rationis erit, vnde non erit constitutum unitatis transcendentalis, quæ unitas realis est: quod sic declaratur, unitas transcendens est prima passio, seu attributum entis, & vt abstraham ab omni opinione, est id quod primo convenit realiter entis, & ante quamcumque fictionem, & ens rationis; ergo in illa negatione divisionis ponenda est unitas, quæ primo convenit ipso enti realiter: sed negatio divisionis in se prius convenit, & realiter convenit enti, quam negatio divisionis à se: ergo in illa negatione priori ponenda est unitas, & non in hac posteriori; soli hæc minor est dubia, & sic probatur, omne reale sine fictione, est prius ente rationis: sed illa negatio divisionis in se est realis, vt postea probatur; & negatio divisionis à se est fictitia: ergo divisio in se est prior divisione à se.

41 Ad hoc Respondent Adversarij negando, quod prior sit negatio divisionis in se quam à se, & rationem sic tribuunt, quia sicut est prior communissima ratio entis, quam ratio entis simplicis, vel compositi, ita similiter prior est negatio divisionis à se quam in se.

42 Contra primo, quia prius est in ipso ente esse ens reale, quam universale: ergo prius est convenire attributum vnus enti quam divisio à se: antecedens est certum, quia in ente prius est habere esse reale, quam esse rationis: sed universalitas est ens rationis: ergo prius convenit enti esse ens reale, quam universale. Consequentia sic probatur, quia unitas transcendentalis convenit enti in quantum est ens reale, & negatio divisionis unitatis transcendentalis est etiam realis: sed negatio divisionis à se convenit enti, non in quantum est reale absolute, & primario; sed quatenus est universale saltem fundamentaliter, cuius formalitas est universalitas rationis: ergo esse vnum transcendentaliter convenit enti ante negationem divisionis à se; probatur, quia esse universale fundamentaliter, est esse conveniens cum alio in ratione entis; sed ens prius est in ordine ad se, quam quod conveniat cum alio in ratione entis; nam hæc est vera causalis, ideo hæc duo entia conveniunt in ratione entis, quia sunt vere entia, & hæc est falsa, ideo sunt vere entia in se, quia conveniunt realiter in ratione entis secundum illud axioma; prius est aliquid in ordine ad se quam in ordine ad aliud: sed ens est in ordine ad se ens reale, & est conveniens cum alio, seu habet convenientiam non in ordine ad se, sed ad aliud; ergo prius est esse ens, & vnum transcendentaliter quam esse universale, etiam fundamentaliter: sed divisio à se sequitur universale formaliter; ergo negatio divisionis à se sequitur ens vt universale fundamentaliter: sed ne-

gatio unitatis, hoc est quia constituitur formaliter vnum, est ante universale fundamentaliter: ergo illa negatio est prior negatione divisionis à se; quia hæc negatio sequitur ad universale fundamentaliter, quod est posterius vno transcendentali, quod autem negatio divisionis à se sequatur universale fundamentaliter, sic patet; quia universale fundamentaliter est in aptitudine ad essendum universale formaliter: sed subiectum quod est capax formæ, est capax negationis, seu privationis illius formæ: ergo si universale fundamentale est capax universalitatis formalis, etiam quando non habet illam universalitatem formaliter, habebit carentiam illius, quod non sit pura negatio, seu privatio; quia privatio datur in subiecto apto ad recipiendam formam, quando non est forma in tali subiecto.

Deinde, quia id quod est vnicum essentialiter, nullo modo est universale fundamentaliter, quia sub illa ratione non habet convenientiam cum alio, quæ est universalitas fundamentaliter, vt patet ex terminis; ac proinde non potest esse capax universalitatis formaliter, quæ essentialiter petit convenientiam constitutivam universalitatis fundamentalis: sed divisio à se sequitur universalitatem; ergo indivisio à se, quæ opponitur tali divisioni, nullo modo potest esse constitutiva unitatis, quia indivisio, quæ constituit unitatem, ita convenit vnicum essentialiter, vt etiam possit convenire non vnicum, sed vni quod est capax universalitatis fundamentalis: sed negatio divisionis à se solum convenit vnicum essentialiter, quia habet negationem conveniendi cum altero; ergo indivisio à se, quæ solum convenit vnicum, nullo modo est constitutiva unitatis, præcipue, quia vt diximus, res prior est in ordine ad se, quam in ordine ad aliud: sed ens in ordine ad se constituitur in esse vnus transcendentaliter, per negationem divisionis, & per ordinem ad sua inferiora constituitur per negationem divisionis à se: ergo ens non constituitur in esse vnus transcendentaliter per negationem divisionis à se.

SVBSECTIO IV.

Vltimum argumentum principale ponitur.

44 **Q**uia impossibile est vt detur in vno, oppositum illud quod constituit aliud in esse oppositum, cum in rationibus formalibus opposita vt opposita, se excludant: sed in multitudine, v. g. in acervo lapidum, quæ est opposita vni; datur indivisio à se; nam hæc est vera prædicatio, & ita vera vt sit identica, acervus lapidum est acervus lapidum, & non est distinctus à se; vnde non potest dici quod non sit ipse acervus lapidum: ergo est indivisus à se: ergo multitudo lapidum habet illam rationem formalem, quæ est in suo opposito, unitate scilicet, hoc est indivisionem à se; quod est absurdum; ergo indivisio à se non est constitutivum formæ unitatis.

Dicunt adversarij acervum lapidum, non habere indivisionem à se in ratione entis, sed in ratione acervi; quare non est contra nos, aiunt.

Sed contra primo, quia acervus in quantum ens, non est oppositum vni, quia vnum vt vnum etiam dicit ens, sed in quantum acervus est multitudo, & quatenus acervus est; ergo licet acervus habeat divisionem à se in esse entis, & in esse acervi;

✠ ✠ ✠ acervi;

acervi, quæ est ratio per quam opponitur unitati, non est divisus à se, sed indivisus: ergo in esse acervi habet rationem constitutivam unitatis: ergo oppositum ut oppositum habet rationem formalem constitutivam alterius oppositi; unde esset oppositum, & non oppositum: antecedens patet, quia attributum non opponitur essentia, neque essentia attributo: sed vnum est attributum entis: ergo vnum non opponitur enti; ergo vnum non opponitur acervo in ratione entis, cum in illa ratione convenient, sicut homo non opponitur equo in esse animalis, nec risibilitas hominis opponitur inhabilitati, vel equo in ratione entis, quia ratio convenienti non est ratio disconvenienti, maxime quæ consistit in oppositione, sic similiter acervus, & vnum non possunt opponi in ratione entis ut sic: sed in ratione multitudinis, & unitatis, quia in ratione habendi esse convenient; ex quibus colligitur solutionem adversariorum, potius esse pro nobis quam in favorem illorum, ut patet ex hoc dicto argumento.

- 47 Item, quia multitudo ut multitudo, si in quantum ens esset divisa à se, etiam esset divisa in esse multitudinis, quia quicquid convenit essentiali rationi convenit illi, de cuius essentia est adæquate: sed de essentia multitudinis est esse ens adæquate: ergo si enti convenit quod dividatur à se, etiam convenit multitudini de cuius essentia est. Unde iam multitudo esset divisa à se ipsa, quod falsum probavimus.

SVBSECTIO V.

Secunda Conclusio ponitur.

- 48 **S**ecunda conclusio; vnum non addit primario essentialiter negationem divisionis ab alio: hæc est communis opinio, quia vnum ut vnum est absolutum: sed absolutum ut tale, non potest addere divisionem ab alio in suo primario, & formali conceptu: ergo vnum ut vnum non potest dicere divisionem ab alio primario. Maior est evidens, quia vnum ut vnum nullam dicit relationem, nec transcendentalem, nec prædicamentalem primario: ergo vnum ut vnum est absolutum. Antecedens sic patet de prædicamentali, quia si vnum ut sic diceret relationem prædicamentalem, omne contentum sub illo diceret talem relationem: sed hoc est falsum: ergo vnum ut sic non dicit relationem prædicamentalem. Maior est evidens secundum illud principium: dici de omni, & dici de nullo, id est quicquid convenit superiori realiter convenit omni contento sub illo: sed vnum ut sic dicit relationem prædicamentalem per vos realiter constituentem vnum: ergo omne contentum sub illo diceret talem relationem: sed hoc est falsum, quod sic probatur, quia Deus est contentus sub vno ut sic: sed Deus est incapax relationis prædicamentalis realis, quia ut in Logica longe probavimus, relatio est modus accidentalis ex natura rei distinctus à re in qua fundatur scilicet: sed Deus est incapax modi ex natura rei distincti ab ipso: ergo Deus est incapax talis, &c. ergo relatio prædicamentalis illa non convenit omni contento.

- 49 De relatione transcendentali sic probatur, quia relatio transcendentis est ordinatio essentialis relati ad aliquod à parte rei distinctum ab

ipso relato, tanquam à termino: sed vnum ut sic non potest essentialiter ordinari ad aliquod distinctum realiter ab ipso: ergo non habet relationem transcendentalem; quoad primam partem maior clara est, quia relatio transcendentis in hoc distinguitur à prædicamentali, quod relatio prædicamentalis non est de essentia: sed extra essentiam rei, relatio autem transcendentis est de essentia, & intra essentiam relati, ut patet in relatione potentiarum ad obiecta animæ ad corpus; quoad secundam partem illius maioris sic probatur, quia omnis relatio realis dicit oppositionem cum suo termino, in ratione relativa, quod adeo verum est, ut etiam relationes, quæ dantur in divinis, dicant oppositionem secundum illud tritum axioma, in divinis omnia sunt vnum, ubi non obviat relationis oppositio, quæ relationes transcendentales, vel quasi transcendentales dicuntur: Item potentia dicit relativam oppositionem cum suo obiecto: sed oppositio non potest dari, nisi inter distincta à parte rei, quæcumque enim vera, & propria oppositio realis excludit ab identitate aliud, hoc est distinguitur realiter ab illo; quod patet in exemplo supra posito; Pater enim æternus opponitur, & dicit oppositionem respectu Filij, & ideo distinguitur realiter à Filio, quod etiam contingit in materia; nam materia prima dicit oppositionem relativam transcendentem cum forma, & materia prima propter hanc oppositionem dicit distinctionem realiter à forma: sed vnum ut sic nullum habet distinctum à parte rei à se ad quod possit dicere talem relationem transcendentem in primis; quia omnia quæ sunt à parte rei, sunt inferiora vnius ut sic transcendentis: sed nullum inferius essentialiter distinguitur realiter à superiori metaphysico: ergo nullum habet realiter distinctum à parte rei, ad quod dicat talem relationem.

Dices posse dicere illam relationem ad multitudinem.

Sed contra, quia unitas est mensura multitudinis seu numeri, ut probat latissime Aristoteles, in *met. lib. 5.* quod confirmat Divus Thomas, multis rationibus, & exemplis: sed mensura ut mensura non dicit ordinem transcendentem realem ad mensurabile, & ideo ut ipse Aristoteles ait, tertium genus relationum, quod est inter mensurabile, & mensuratum, & ex alia parte mensuram non esse mutuum, quia ex parte mensuræ non correspondet alia relatio: mensura enim non respicit mensurabile, licet mensurabile respiciat mensuram, quod clarissime probatur exemplo potentie visivæ; lux enim, quæ obiectum est potentie visivæ nullam dicit relationem transcendentem ad potentiam visivam, alias obiectum specificaretur à potentia, & iterum potentia ab obiecto, quem modum specificationis vocat Aristoteles circulum vitiosum, ratione cuius nullus definitur lucem, definit in ordine ad potentiam visivam. Clarius explicatur in obiecto intellectus; Deus enim, qui obiectum est intellectus creati, nullum dicit ordinem transcendentem ad illum, alias haberet pro causa finali intellectum creatum, quia omne specificativum vel est causa finalis, vel formalis extrinseca, à qua sicut accipit speciem (hoc enim sonat specificari) ita specificatum sumit essentiam, in qua specificatione dependet ab specificante; atqui Deus omnino est à se, & nullam habet causam: ergo à nullo